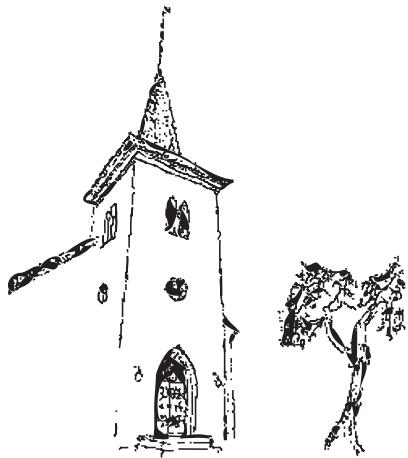

Helg

i Birkeland

MENIGHETSBLAD NR 6/06 ÅRGANG 43 med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

De eldre i kirken

«Verdens eldredag» angår slett ikke «kun» eldre i andre land. Også vi her hjemme, menighetene inkludert, må ta intensjonene bak denne FN-dagen på alvor.

Side 2-3

Snart tid for «Draumkvedet»

6. januar er det på nytt klart for «Draumkvedet» i stavkyrkja. Kvedar Linda Røyseth fortel om middelalderdiktet og framføringa.

Side 5

Når én er savnet rundt bordet

Denne julen mangler én når Else-Marie Lyngbø (63) dekker bordet til julefest.

Side 10-11

Over til Sædalen

Menighetsarbeidet i Sædalen begynner nå virkelig å ta form.

Side 13 og 14-15

Endelig advent

Ventetiden

...er snart over!

Anne-Gretes jul

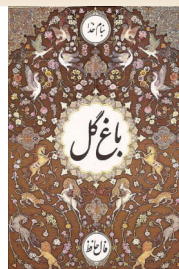
Det har vært et travelt år for forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen. Norske styrker er engasjert i konflikter utenlands og hjemme går forsvarsdebatten for fullt. Vi møtte ministeren på vei hjem til Hjeltestad. Side 6-7

FOTO: DNA.NO

Tro, håp og kjærlighet

En iransk tobarnsmor og asylsøker har levd tre år i skjul. Hun håper en lovending vil stille saken i nytt lys, og får i mellomtiden trøst og veiledning fra sin kristne tro - og fra poeten Hafez' samlinger (bildet). Side 8-9

Vi ønsker alle en velsignet julehøytid og et godt nytt år

Fiolett lys

Jeg var i en arbeidsgruppe nettopp som forberedte gudstjenester. Der begynte vi å bruke uttrykket «fiolett lys».

AV IVAR BRAUT

Vi ønsket at det skulle skinne fiolett lys over adventstiden. Med det mente vi at den liturgiske fargen for advent, fiolett, skulle få prege de tre adventsukene vi får i år. Noe av bakgrunnen for uttrykket var også at vi i arbeidsgruppen planla «Søndag for de forfulgte». Den siste søndagen før advent skal være en slik søndag. Vi leste om og så bilder av kristne irakere som nå var flyktninger i Damaskus og Aleppo i Syria. Dette er bibelhistorie, og i Irak og Syria finnes noen av de eldste kristne menighetene. Nå opplever våre kristne trossøsken vanskelige tider. På «Søndag for de forfulgte» vil vi informere, be for dem og gi støtte ved at vi samler inn penger til mat og medisiner. Det var derfor det ble så tydelig med det fiolette lyset inn over adventstiden: Alvoret, oppgjøret med egen egoisme, forberedelsen til feiringen av Jesu fødsel, inkarnasjonen.

Inn over vår egen adventstid faller det fiolett lys fra våre søsken i troen som lider. Det er alvor i å følge Jesus, det er noe helt annet enn å leve likegyldig. Noe av det samme møter oss igjen i 2.juledag – martyrdagen. Da er fargen blitt rød, kjærlighetens og martyriets farge. Og sentrum og kilde er hele tiden at Gud ble vår bror i Jesus Kristus. Den feiringen har hvit farge fordi det er fest og glede.

Fiolett lys faller også over 2.søndag i advent. Det er en søndag som får fram framtidsperspektivet i det vi tror på. Tekstene og salmene forteller om at Jesus skal komme synlig til oss, altså Jesu annet komme. Profetene i Det gamle testamentet og Jesu egen forkynnelse i Det nye forteller om lidelser som kommer. Ingen av oss har klippekort på å slippe lett. Men troen og håpet holder ut, for Jesus er vår venn og bror. Om lidelsene heter det: - Men når dette begynner å skje, da rett dere opp og løft hodet, for da er deres forløsning nær (Lukas' evangelium kap.21, v.28)

Det skinner fiolett lys over advent. Og vi trenger det. ●

Refleksjon

Lysmesse søndag 10. desember

Årets lysmesse i Birkeland kirke kommer søndag 10. des. kl. 19. Speidere fra Nesttun og Øvsttun deltar, og medlemmer fra 5. Bergen St. Georgs Gilde vil lese bibel-

FOTO: FRODE HØYTE

Verdens eldredag

Generalforsamlingen i De forente nasjoner har forlenget gjort vedtak om at 1. oktober skal markeres som Verdens eldredag.

AV MARTIN A. E. ANDERSEN

Umiddelbart har mange lett for å tenke at en internasjonal eldredag først og fremst må gjelde de eldre i fattige land og i verdens utviklingsland, og de forholdene de der lever under, og ikke de eldre i rike land som Norge.

Generalforsamlingen mente noe annet, og understrekte at 1. oktober skulle være den dagen i året da alle eldre skulle få spesiell oppmerksomhet! På tvers av ulike kulturer, ulike trosforhold og ulike tradisjoner i samfunnet, ville man minne all verdens folk, partier og myndigheter om at det å bli eldre, er en naturlig del av livet. Stigende alder i seg selv kan slett ikke gi grunnlag for å sette noen utenfor fellesskapet, ta fra dem muligheter, eller ordne hverdagen deres slik at de opplever isolasjon og manglende anledning til å øve innflytelse, som de kunne ha hatt tidligere.

Verdens sentrale politikere så det faktisk slik, at det fellesskap og det ansvar som var utviklet mellom aldersgruppene i storfamilien gjen-

”Å være eldre er en like naturlig og likeverdig del av aldersmangfoldet omkring oss, som det å være ung og fremadstormende eller høre til enhver annen aldersgruppe i samfunnet.

Aktuelt

nom utallige generasjoner, det måtte en sørge for ikke gikk tapt, når industrialisering, sentralisering og annen utvikling endret samfunnet, når velstand og velferd ble hverdagskost,

Helg i Birkeland nr 6, 2006

Bladet utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana, og sendes til alle hjem i menigheten. Menighetsbladet er et informasjonsorgan og regnes ikke som uadressert reklame.

Lokalredaksjon:

Martin A.E. Andersen, Astrid Dalehaug Norheim, Frode Høyte og Ivar Braut. www.bkf.no/menighetsblad

Levering av stoff:

Leveres menighetskontoret eller på e-post: birkeland.menighet@bkf.no. Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Sentralredaksjon: Kun henvendelser angående menighetsbladet. All annen kontakt: se side 13

Redaktør: Jan Hanchen Michelsen, tlf. 55 23 25 47 - 906 87 317. E-post: post@dragefjellet.no

Journalist: Magne Fonn Hafskor, tlf. 55 39 04 40 - E-post: eyecu@online.no

Red. råd: Hans Jørgen Morvik, Frode Høyte og Sigmund Austrheim.

Grafisk produksjon: Dragefjellet: tlf. 55 23 25 47 - 906 87 317, e-post: post@dragefjellet.no (Filer over 5 mb sendes jan.hm@frisurf.no)

Trykk: Grafisk Trykk, Straume

Neste nummer: 6. februar. **Stoffdeadline:** 23. januar

tekster som peker hen mot Frelserens fødsel.

Selv om speiderne har en sentral funksjon under lysmessen ved å komme inn i prosen med levende lys og å sette lykten med Fredslyset fra Betlehem ned foran alteret, appellerer messen like mye til alle andre i Birkeland menighet. Fredslyset markerer vår tro på fremtiden

og på det gode i et menneske, og vårt håp om at det gode tross alt vil vinne over det onde og til slutt bringe fred til oss alle.

Flammen i fredslyset som kommer til kirken ble tent i år 320 i fødselsgrøtten i Betlehem, og flammen har derfor brent uavbrutt i 1686 år som et lys for fellesskap, for fred og for vennskap! ●

– også i kirken!

Artikkelforfatter Martin A. E. Andersen.

FOTO: FRODE HØYTE

når levealderen økte vesentlig, og når antall eldre etter hvert ble langt – langt større enn hva man noensinne tidligere i historien hadde opplevd og hadde erfaring med. At samfun-

net la forholdene forsvarlig til rette for den som trengte hjelp og omsorg i alderdommen, så man som en selvfølgelig del av fellesansvaret som vi har for hverandre, og som gjelder uansett lav eller høy alder.

Budskapet fra FN-hovedkvarteret var - og fortsatt er - at det store flertall eldre i avanserte land som vårt eget, i høyeste grad er aktivt oppegående, ansvarsbevisste og en ressurs som det er vel verd å ta godt vare på. Dagens velstand og økte muligheter og rettigheter for den yngre del av befolkningen, er ikke minst et resultat av arbeid utført under enklere kår av tidligere generasjoner, også inkludert våre dagers eldre.

Å være eldre er en like naturlig og likeverdig del av aldersmangfoldet omkring oss, som det å være ung og fremadstormende eller høre til enhver annen aldersgruppe i samfunnet.

En verdig alderdom betyr tett kontakt med familie og slekt, at iboende ressurser får anledning til å bli brukt, og at livet som pensjonist, senior, eldre eller gammel - kall det hva du vil - fortsatt får være engasjerende og meningsfylt.

Årets eldredag kom på en søndag, og Birkeland var en av flere menigheter i Bergen som reagerte positivt på henvendelsen fra Bergen eldre-råd om å markere eldredagen i forbindelse med gudstjenesten 1. oktober. ●

Nytt fra menighetsrådet

■ Mange gode meldinger fra ungdomsarbeidet med Bobla Tensing og med KRIK. Ivrig ungdommer gjør en fin innsats.

■ Det blir kjøpt inn flere salmebøker av «de blå», Salmer 1997

■ Vi går for å ha bøsseaksjon for Kirkens Nødhjelp 27.mars 2007 i forbindelse med den landsomfattende fasteaksjonen. Dør-til-dør-innsamling organiseres.

■ Vi tar opp igjen arbeidet med å sende hilsen til hjemmene i forbindelse med årsdag for dåp, og vil framover organisere utsending av hilsen til 2-årsdagen for dåp.

■ Uttale er gitt i stat-kirke-høringen. I Birkeland menighetsråd var det 6 stemmer for en ny kirkeordning i tråd med Gjønnnes-utvalgets forslag, 5 stemmer for i hovedsak å beholde nåværende ordning. ●

Klubben «Optimisten» inviterer til JULEFEST

Onsdag 3 januar kl. 18.00 på Nesttun Bedehus. Julefesten er lagt til rette for utviklingshemmede og bevegelseshemmede, men er selvfølgelig åpen for alle! ●

■ Servering av middag og kaffe

■ Juleandakt

■ Gang rundt juletreet

Pris kr 25

Arr. Birkeland menighet og Nesttun Bedehus

Barnas kirkebok til 4-åringer

Da er turen kommet til alle som er født andre halvår 2002! Søndag 3.desember kl. 11 i Birkeland kirke går gudstjenesten av stabelen. med utdeling av kirkebok. Barnas kirkebok til 4-åringer er en hyggelig og viktig tradisjon, og vi prøver å nå alle barn som er døpt og dermed medlemmer i kirken med innbydelse. Men alle som bor i menigheten er velkommen til kirken for å få 4-årsbok. Bare gi melding ved inngangen. Og etter gudstjeneste blir det samling for 4-åringene som vil være med på en rundtur i kirken, få boller og saft og synge fra kirkeboka. ●

Har du spørsmål: Ring kateket Ingunn Myklebust eller Carina Ø. Søfteland 55362287/88.

Sparebanken Vest

Med en kvelds-gudstjeneste 21. november ble starten på årets SKRIK-aksjon markert.

AV KATEKET CARINA ØSTENSEN SØFTELAND

To skrik møter hverandre, skriket fra norsk ungdom møter skriket fra afrikansk ungdom. Begge skraker mot verdens urettferdighet.

Bak aksjonen står Strømmestiftelsen, som er en utviklingsorganisasjon som hjelper folk i gang; som gir fattige mennesker starthjelp til å klare seg på egen hånd.

Skrik-aksjonen er konfirmantenes egen hjelpeaksjon, som er med å gi barn og unge i Uganda en mulighet.

Uganda er et land hvor fattigdommens ansikter er mange: Det er barn, ungdom, og foreldre som strever for å overleve. Svært mange må klare seg med ett måltid om dagen, og for millioner er skolegang en fjern drøm, mange vokser opp på gaten, foreldre dør av aids.

Fra Child Restoration Outreach i Mbale, Uganda. FOTO: ABCSWEDEN.ORG

Men det finnes håp; man trenger å bli hjulpet i gang. Heldigvis finnes det mennesker som jobber for å gi disse barna en ny mulighet:

Child Restoration Outreach er et sentrum og daghjem for gatebarn. Her får

firmanter selge lys til venner og kjente; Så kjenner du en konfirmant, - spør om å få kjøpe et lys!

Ellers fikk konfirmantene i fjor inn om lag 50 000 kr,- og vi ser fram mot til ny rekord i år! ●

barna omsorg, mat, klær og praktisk hjelp. De gis også enkel undervisning, og får begynne i den offentlige skolen når de har blitt flinke nok til det.

Halvparten av midlene fra Skrik-aksjonen går nettopp til dette prosjektet.

Den andre halvparten går til Bibelselskapets sitt prosjekt mot HIV/AIDS kalt «Hvor er den gode samaritan i dag»? Samt støtte til bibelarbeide i Uganda.

I aksjonen skal kon-

Delt i menighetsrådet om stat og kirke

Birkeland menighetsråd har som vel 2500 andre høringsinstanser gitt sitt syn på framtidig forhold mellom stat og kirke.

AV IVAR BRAUT

Viktig er det å tenke på at det er tale om forholdet mellom statsmakten og Den norske kirke og ikke en uttalelse om indre forhold i kirken.

Menighetsrådet hadde en interessant og saklig debatt der synspunktene langt på vei var sammenfallende, men konklusjonene ble ulike: seks stemte for en nyordning i forhold til staten slik at det ikke lenger blir «statskirke» som nå. Fem stemte for i hovedsak å videreføre nåværende ordning.

Det var et samstemt menighetsråd som var opptatt av at også framtidig kirkeordning må være slik at kirke-medlemmene kjenner seg

hjemme og inkludert i kirken.

Alle høringsuttalelsene og debatten forøvrig vil en kunne finne på www.kirken.no.

Høringsrunden viser ellers at menighetsrådene er delt nokså på midten rundt om i landet med en liten overvekt til de som vil ha en ny ordning. Samtidig er mange menighetsråd ikke enstemmige, og her teller alle stemmer når hele høringsrunden skal summeres. Blant bispedømmerådene er det stort flertall for nyordning, og typisk er vårt eget bispedømmeråd: Seks stemmer for nyordning, en for nåværende.

Et av mange interessante innspill i debatten den siste tiden kom fra en av dem som aller mest har preget reform-

arbeidet i kirken, biskop Andreas Aarflot. I en artikkel i Vårt Land 30.10.06 skriver han med tanke på en eventuell ny ordning: «Det vil være et viktig prinsipp i en omleggingsprosess å sørge for størst mulig grad av identitet mellom den folkekirke vi har hatt, knyttet til staten, og den folkekirke knyttet til folket, forstått som totaliteten av de dømte medlemmer, som fremstår etter et formelt skille mellom stat og kirke. Det må derfor være tydelig at ved etableringen av et nytt rettsgrunnlag for en selvstendig luthersk folkekirke i Norge, regnes de enkelte medlemmer som i dag nyter godt av kirkes goder og rettigheter, som fullverdige medlemmer også av det selvstendige trossamfunn som i fremtiden vil være Den norske kirke, inntil de eventuelt selv velger å melde seg ut. Denne forutsetning danner utgangspunktet for

forslaget om en lovforankret folkekirke som Gjønnes-utvalget har utformet. Det er ikke slik at forslaget vil «ta kirken fra oss», som det heter i den vulgære debatt. ●

Aktuelt

NABOKAFÉ

Birkeland menighetshus,
Øvstunvn. 29

Kafeen er åpen
hver tirsdag kl. 12 – 14.

PRISER:

Suppe m/ rundstykke og saft: Kr. 15.-

Vaffel m/ syltetøy – rømme: Kr. 5.-

Kaffe: Kr. 5.-

Te: Kr. 5.-

HJERTELIG VELKOMMEN!

Draumkvedet i stavkyrkja

Sidan det var trettandedags jul, altså 6. januar, Olav Åsteson vakna og reiste til kyrkja for å fortelja det han hadde sett, har dette vorte dagen kor det er tradisjon å framføra «Draumkvedet» i Fantoft stavkyrkje.

TEKST OG FOTO: LINDA RØYSETH

Det vert to konsertar denne dagen, kl. 18 og kl. 20. Kvedar i år er Linda Røyseth (25) frå Meland kommune i Nordhordland. Ho fortel sjølv om oppsetninga:

Eg er folkesongar, utdanna frå Høgskolen i Telemark og Kvedarskulen ved Ole Bull Akademiet, Voss. Eg fullførte våren 2006 mastergrad i etnomusikologi ved Universitetet i Bergen og tek for tida praktisk-pedagogisk utdanning i musikk ved Griegakademiet.

Visjonsdikt

«Draumkvedet» er eit visjonsdikt frå 12-1300-talet. Det er mange diskusjonar kring alder, opphav og form, då folkemusikkinnsamlarar for det meste fann brotstykke og ein-skilde vers på midten av 1800-talet. Ein veit ingenting om kven som har skrive det, men dei fleste nedteikningane er gjort i Telemark.

Visjonslitteratur – forteljingar om ferder til den andre verda – finst det mykje av frå middelalderen og ein kjenner dette temaet mellom anna frå gresk, jødisk og persisk tru. I norsk samanheng står likevel Draumkvedet i ei særstilling.

Tolking

Professor Moltke Moe tok i 1890-åra brotstykke frå ulike kjelder og sette desse saman til ei utgåve på 52 vers. Det er denne tekstutgåva eg baserer framføringa mi på. Eg nyttar fleire melodiar, mellom anna dei L.M. Lindeman teikna ned i Telemark på midten av 1800-talet. Desse har vorte forma av mange kvedarar i vår tid, som igjen har vore med og forma mi tolking av «Draumkvedet.»

Linda Røyseth skal framføre «Draumkvedet» i Fantoft stavkyrkje 6. januar. Under: Grutte Gråskjegg, djevelen, er eit gammalt navn for den høgste norrøne guden, Odin.

ILL: GERHARD MUNTHE

Trettandedags jul

«Draumkvedet» fortel om Olav Åsteson, som la seg ned på julekvelden og fall i djup søvn. Trettandedags jul vakna han, då folk var på veg til kyrkja. Etter gamal tru trudde ein at sjela måtte gjera ei lang reise etter døden. Olav Åsteson gjorde denne reisa i levande live. Medan han søv, har han sett livet etter døden: skjærselden, himmeriket og helvete. Olav rir til kyrkja for å fortelja det han har sett. Kontrasten er stor: Presten står framme ved altaret og les opp «lestine lange» på latin og Olav sit seg bak i kyrkjedøra og fortel om draumane sine.

Endar godt

Gjallarbrui (brua mellom denne verda og åndeheimen) var fullsett med kvasse piggar og vakta av farlege dyr. Olav har sett korleis synder vert straffa og fått ein glimt av paradiset. I Brokksvaline er han vitne til domen som sjelene får. Frå nord kjem djevelen og hans følgje på svarte hestar, frå

sør kjem englehæren på kvite hestar. Kanskje ein skal halda på spenninga? Nei, «Draumkvedet» endar godt! Diktaren let alle syndesjelene koma til Jesus Krist, noko som eigentleg ikkje var ei godkjent truførestilling i middelalderen.

Styrkeprøve

For meg er «Draumkvedet» ei slags styrkeprøve. Frå tidlegare heitest det at ingen kvedar er så god at han kan heile «Draumkvedet», men dei fleste kvedarar kan noko. Det er nok riktig også i dag. Det at «Draumkvedet» i større eller mindre brotstykke har vorte vidareformidla gjennom utallige generasjonar, gjev det ein styrke og ein ekstra verdi. Eg er audmjuk over at eg får lov til å formidla denne forteljinga, og ikkje minst fordi eg får lov til å gjera det i Fantoft stavkyrkje. Det er ei fantastisk ramme for framføringa, og eg gler meg verkeleg til dette! Ynskjer også alle som vil dela denne opplevinga med meg hjarteleg velkomne! ●

Kultur

Konsulent-retur til kirkene

Kirkevergen i Bergen reverserer deler av prosti-reformen og foreslår at menighetskonsulentene fra nyttår flytter tilbake til menighetene. Forslaget skal behandles desember.

AV JAN HANCHEN MICHELSEN

Derimot kommer ikke de nedlagte stillingene som daglige ledere tilbake, og fortsatt skal alle henvendelser vedrørende dåp og vielser rettes til det felles menighetskontoret i Fana.

Har vært savnet

Men ved at konsulentene flytter tilbake håper særlig menighetenes mange frivillige å lettere få kontakt med «rette vedkommende». Også mange prestes har savnet et større arbeidsmiljø i det daglige virket.

- Konsulentene er menighetsrådenes sekretærer, og det har vært dypt savnet i mange menigheter at denne stillingen ble fysisk flyttet bort fra menigheten og til et sentralt kontor for hele prostiet, sier kapellan Bjørn Moe i Skjold menighet.

Omstridt

For reformen var omstridt. Noen menigheter har sagt seg fornøyd med reformen, i mange andre menigheter har den gamle ordningen vært savnet: -Det er derfor glede mange steder over at i alle fall konsulentene trolig igjen kan arbeide lokalt i menigheten. Men hvordan vi skal løse den nye arbeidsdelingen i praksis vil vi først få vite etter nyttår. Jeg vil også samtidig påpeke at de fleste prestes mener servickontoret i Fana, de som tar imot dåp, vigsel og begravelser, gjør en svært god jobb. Også samarbeidet med prestes, organister og kirketjenere fungerer bra - selv om en del brukere riktignok kan ha hatt problemer med å komme igjennom til kontoret på telefon, sier Moe. ●

Aktuelt

Med dikt i brilleetuiet

Forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen (57) har alltid et dikt gjemt i brilleetuiet. Og etter en travel høst ser hun nå frem til rolige dager sammen med dem hun er glad i.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Hun møter meg på Flesland en fredag ettermiddag, like etter ankomst fra Oslo. Til tross for et yrende liv på flyplassen finner vi lett et lite bord for oss selv. Dette er ikke et sted folk stopper, alle er underveis. «Gå til flyplassen og bli vis,» sier de utenomjordske.

Afghanistan

- Er Norge i krig?

- Det som foregår i sør-Afghanistan er krigshandlinger. Vi er i Afghanistan som NATO-medlem på bakgrunn av et vedtak i FNs sikkerhetsråd. Afghanerne har levd i flere tiår med krig, konflikt, undertrykkelse og naturkatastrofer. At NATO skal lykkes er først og fremst viktig for afghanerne selv.

Anne-Grete har besøkt landet tre ganger det siste året. Hun lener seg frem.

- Soldatene våre er opptatt av at afghanerne skal få et bedre liv. De må få skole, helsetilbud, rent vann. I september i fjor etablerte vi en leir i Maymaneh. Mandatet her er å sørge for sikkerheten slik at de frivillige organisasjonene kan komme inn og gjøre sitt arbeid.

Å bære staur

- Per Borten sammenlignet det å lede samlingsregjering med å bære staur. «Det er lett når de er godt samlet, men det er tungt å bære sprikende staur». Hvordan opplever du samholdet i regjeringen?

- Vi er tre partier samlet rundt en felles regjeringserklæring. Vi har et veldig godt arbeidsforhold i regjeringen, med en demokratisk sjef.

- Men så er det noen som vil kjøre sakene sine gjennom media?

- Mye har forandret seg siden Bortens tid. I dag er media der hele tiden. Det må vi forholde oss til.

- Selv når enkelte skriver avisinnlegg?

- Jeg forholder meg til regjeringen, og lar meg ikke avspore av dette. Når det gjelder forsvarssjefen, så har vi ulikt perspektiv. Vi har god dialog, men jeg ser det skaper mye støy når han går ut med at Forsvaret må bygges ned. Vi driver ikke distriktspolitikk, men må ta i betraktning at Forsvaret er en hjørnestein i mange lokalsamfunn.

Misjonær og skuespiller

Anne-Grete vokste opp i et hjem med mye debatt. Foreldrene hadde en søkende og nysgjerrig innstilling, og oppfordret barna til å tenke selv.

Hun fikk tidlig hjerte for de svakeste i samfunnet, og så for seg en fremtid enten som misjonær – eller skuespiller.

- Jeg var lenge med i Santalmisjonen, som på den tiden engasjerte seg i India. Det ble helt lidenskapelig, og jeg fikk tidlig interesse for bistandsarbeid.

- Det har fulgt deg?

- Det føles meningsfylt når arbeidet vårt kan bidra til å skape trygghet og slik legge grunnen for en bedre fremtid.

- Skuespilleryrket, er det også bistandsarbeid?

- Kanskje i en overført betydning. I mange år leste jeg dikt og teaterstykker med skuespiller

Ellen Marie Wigum. Unge mennesker har mange drømmer, men dette var en av de viktigste.

Sebraspørsmål

- Bruker du dikt i jobben?

- Jeg brukte det en del i Bergen, men ikke etter at jeg ble forsvarsminister.

Hun åpner brilleetuiet, og utfaller noen krøllele papirlapper.

- Dette er jeg svært glad i, sier hun, reiser seg og deklamerer:

NORGE I KRIG: Dagbladets overskrifter tyder ofte på det.

KISØGER: - Mange har prøvd å få meg til å være alvorlig på bilder. Jeg får det bare ikke til, sier Anne-Grete Strøm-Erichsen.

«Jeg spurte en gang en sebra: Er du sort med hvite striper eller hvit med sorte striper? Og sebraen så på meg og sa: Er du sterk med svake sider eller svak med sterke sider? Er du god med onde påfunn eller ond med gode påfunn? Er du glad med triste dager eller trist med glade dager? Er du flink med dumme innfall eller dum med flinke innfall? Og slik fortsatte og fortsatte og fortsatte den, og aldri, aldri spør jeg en sebra om striper igjen.»

Diktet er skrevet av Shel Silverstein (1930-99), en amerikansk poet mange kjenner gjennom sangene han skrev for gruppen Dr. Hook.

Julebudskap

Julen tilbringer Anne-Grete hjemme på Hjellesstad, der hun og hennes mann deler en større generasjonsbolig med mannens foreldre.

- Svigerfar er 92 år, svigermor 90. Begge er oppegående og i fin form. Bo-

formen har vært gull verdt – både for oss og dem. Barna våre har fått god kontakt med de eldre, som igjen vitaliseres av å være med de unge.

- Hva betyr julen for deg, som kristen?

- Julen er en periode der man kan ta det litt rolig og tenke gjennom tingene. Det er ikke alltid lett å holde på en kristentro, men jeg tror det er godt for alle mennesker å tro på noe. I likhet med mange kristne har også jeg balansert mye mellom tro og tvil.

Anne-Gretes datter Cathrine (34) har den medfødte lidelsen Praader Willis syndrom. For fem år siden flyttet hun fra foreldrehjemmet til et bokollektiv for psykisk utviklingshemmede.

- Det er alltid tøft for foreldre å få barn med et litt annet utgangspunkt enn alle andre. Det er krevende, på en måte har man små barn hele livet. Samtidig er det et lite julebudskap i dette også. Jeg har alltid tenkt at det var godt det var oss hun kom til. ●

Er julegåva rettferdig?

Rettferdig julegåve? Kva meiner du? tenker du, kanskje lettare irritert.

AV KRISTIN LØDØEN HOPE,
PROSJEKLEIAR FORBRUK OG
RETTFERD, BJØRGVIN BISPEDØME

Skal gleda over å gje julegåver også bli tatt frå oss no? Gleda over å gje er for mange større enn det å få. Nokre kosar seg med å planlegge innkjøp av gåver. Vi er gjerne ute i god tid, og tenker varme tankar om dei vi er glade i.

Kanskje lagar du noko med egne hender. Andre synest julegåvemaset er eit stress. Ikkje ønskjer vi oss noko heller. For vi har jo så mange ting. Og det vi ikkje har, kan vi kjøpe sjølv.

«Til den som har alt» lokkar reklamen og presenterer duppedingsar vi ikkje kan klare oss utan. Eller? Undersøkingar viser at det vi ynskjer oss mest av alt er tid. Meir tid saman med dei vi er glad i. Meir tid til å dyrke hobbyar eller gjere kvalitetsing. Gåvekort med snømåking, barnepass, kinobilletter, massasje og liknande er gode, alternative gåver (fremtiden.no og grønnhverdag.no) For andre er ein gåvesjekk til nokon som verkeleg treng det vel så greitt som ei personleg gåve. (reddbarna.no og kirkensnødhelp.no)

Julegåver har lang tradisjon. Vi gir kvarandre gåver i takksemd over og som symbol på Jesus-barnet som den største gåva. Julia er ei glad høgtid. Vi vil dele gleda med kvarandre, og ikkje minst med borna. Sjølv om barnerommet er fullt av leiker, er det framleis knytt store forventningar og spenning til julegåvene. Det er rett og rimeleg at vi har tradisjon for å gje gåver til dei vi er glade i.

Men er det rett å gje ei gåve som er produsert under urettferdige og kritikkverdige forhold? Og korleis kan eg vite om ei vare har etisk standard? Internasjonalt har vi ei merkeordning (Max Havelaar/Fairtrade). I Noreg er det mest matvarer å få tak i (sjå maxhavelaar.no).

Vi kan vere med på å påverke til eit etisk forbruk ved å vere bevisste konsumentar. Når julekvelden er over, la familien finne ut kor gåva er produsert. Ok, mest sannsynleg Kina ja. Kan de finne ut kor hen i Kina? Namnet på fabrikk? Korleis forholde er for dei som jobbar der? Har selskapet som sel produktet ein etisk profil? På www.etiskforbruk.no kan du få mange gode tips og lenkar til korleis du kan gå fram for å finne ut den etiske standarden til eit produkt. La det gå sport i å finne ut mest! Med ein e-post til importøren kan du vere med på å gjere julegåvene litt meir rettferdige...

God jul!

ILL: SVEIN NYHUS/
GRØNN HVERDAG

–Gråt ikke mer

Et sted i Bergen sitter en kvinne fra Iran (34) og lengter etter sine to mindreårige døtre. Barna blir tatt hånd om av barnevernet, selv må hun leve i skjul for norske myndigheter. Hun finner trøst i en nyvunnen kristentro og vakre ord fra den iranske poeten Hafez.

*«Gråter du? Slipp håpet inn på ny
og gråt ikke mer!» Hafez*

TEKST, FOTO OG OVERSETTELSE: MAGNE FONN HAFSKOR

Hun er en liten kvinne med et karakterfast ansikt og øyne som ulmende glør. Hennes eldste datter er med som tolk. Det blir satt frem kaffe, småkaker og leouiz – en type hvite karamelllignende søtsaker med knuste pistasjenøtter.

- Jeg kommer fra en liten by i det sørlige Iran. I en søskenflokk på ti barn var jeg nest yngst.

Hun forklarer at det er vanlig med store familier der hun kommer fra, noe hun lattermildt forklarer som påvirkning fra den arabisktalende del av befolkningen.

Midlertidig kone

- Menn kan ta inntil fire koner, dersom første kone er enig. Mange tar også til seg en «midlertidig kone» – et lovformelig ekteskap som inngås for en på forhånd avtalt periode. Denne perioden kan være et år, en måned, en uke – eller en time.

Selv ble hun tvunget til å gifte seg da hun var 17 år gammel. Mannen foreldrene hadde valgt for henne var 14 år eldre, nær venn av familien – og narkoman. Det siste oppdaget hun først etter at ekteskapet var inngått.

- Samtidig ble jeg gravid. Han likte ikke dette, og begynte å slå meg. Da jeg var fire måneder på vei, mistet jeg barnet.

Hvite klær

Da hun ble gravid på ny, ønsket hun å skille seg. Familien tillot ikke dette. «En kvinne går inn i mannens hus med hvite klær, og kommer ut med hvite klær» ble hun forklart.

- Min eldste datter ble født da jeg var 19 år, inn i en hverdag preget av krangler, vold og rus. Jeg søkte «dadgah» (tingretten) om skilsmisse, uten å nå

frem. Iransk lov krever bekreftelse fra to mannlige vitner før de kan feste lit til en kvinnes forklaring. Dommeren minnet også om at barnet tilhører mannen ved skilsmisse.

- Er kvinner lite verdt i Iran?

- Generelt sett har kvinner ikke så mye verdi. Samtidig er det store forskjeller mellom familier. Koranen har egentlig sterke regler for å beskytte kvinner, men ikke i lovverkets tolkning.

Kjærlighet

- Jeg gikk tilbake til ham, mest av frykt for å miste min datter. Kort tid etter ble jeg gravid igjen.

Hun dekker kaffekoppen sin med hånden, ser vekk en stund.

- Den dagen min yngste datter ble født, hadde jeg mottatt flere slag og spark mot magen. Jeg begynte å blø og mistet fostervannet. Min mann stakk av, men heldigvis hjalp naboer meg til sykehuset.

Den eldste datteren har hørt lenge på hva moren sier.

- Far kunne mishandle mor rett foran mine øyne. Selv kunne jeg ikke gjøre annet enn å gå ut av huset, gjøre noe annet. Dette kommer jeg alltid til å bære med meg.

- Har du snakket med ham etter at dere kom til Norge?

- En gang. Da truet han med å hente oss. Andre har sagt at han ønsker å kjøpe et hus og en bil til meg. Han skylder meg ikke hus eller bil – men kjærlighet. Det fikk jeg aldri fra ham.

«Gråt ikke mer, mitt hjerte,

la Noah lede deg,

Han fører din Ark til den

ønskede havn! Hafez

Åtte måneder i skjul

Hjemme var det nå verre enn noen sinne, og hun søkte skilsmisse.

- En mulighet slo ned i meg. Jeg kunne flykte til min søster i Norge!

I skjul ordnet hun turistvisum for seg selv og barna. De kom hit i 2001, og søkte asyl kort tid etter ankomst. I 2002 mottok hun det obligatoriske avslaget på asylsøknaden. Et år senere ble hun formidlet avslag nummer to – sammen med vedtak om utkastelse fra Norge. Hun tok da med seg barna og rømte. Etter å ha levd i skjul i åtte måneder, valgte hun å overlate barna til barnevernet.

- Min yngste datter ble syk, men kunne ikke gå til lege. Min eldste datter fikk ikke gå på skole. Ingen av oss kunne bevege oss trygt ut av huset vi gjemte oss i.

Våren 2004 flyttet søstrene sammen på barnehjem.

Livsviktig samvær

Utlendingslovens §45 sier at «offentlig myndighet etter anmodning skal gi utlendingsmyndighetene opplysninger (...) om utlendingers navn og adresse uten hinder av taushetsplikt.» Med henvisning til denne paragrafen advarte barnevernet moren mot å kontakte barna, da de var nødt til å informere politiet dersom de ble spurt.

- Det gikk et halvt år før vi fikk se moren vår igjen, sier eldstedatteren.

- Mors venninne skjulte moren vår på gulvet inne i bilen. Slik fikk vi noen dyrebare minutter sammen.

Yngstejenten forandret seg i denne perioden. Hun, som før hadde vært livsglad og utadvendt, ble stille og apatisk.

- Min søster trodde at mor hadde sviktet oss og begynte å kalle meg for mamma. Jeg prøvde å forklare henne at mor gjorde dette for å beskytte oss og ta vare på oss. For en fireåring var dette vanskelig å forstå, sier datteren.

Julen 2004 ble den lille familien innvilget tre dagers midlertidig oppholdstillatelse. Det gjorde godt å møtes. Samtidig var det vondt å vite at det kunne ta lang tid før de fikk se hverandre igjen.

- Jeg ønsker meg et rolig liv sammen med barna mine, sier den iranske kvinnen, her sammen med sin eldste datter.

Rettssak

- Barnevernet ønsket å plassere barna mine i fosterhjem. Dette godtok jeg ikke, og det ble rettssak.

Saken gikk over to dager i sommer, og hun trosset faren for å bli kastet ut av landet ved å møte i retten.

- Jeg måtte forsvare meg. Barnevernet sa at jeg sviktet barna, sannheten var at de begrenset mulighetene for samvær.

Hun fikk medhold. Barna får derfor bli i barnehjemmet til saken om oppholdstillatelse er ferdigbehandlet. Hun er takknemlig for at flere av de barnehjemsansatte vitnet til hennes fordel. Etter rettssaken får begge døtrene besøke moren seks timer ukentlig – uten annen voksen tilstede. De har fått ny tillit til barnevernet.

- Skal jeg flytte, må det bli hjem til mamma igjen, sier datteren.

«Målet er langt borte, veien lang,

Men alle stier leder til det samme husly

Der du skal legge fra deg byrden – så

gråt ikke mer. Hafez

To følgesvenner

For to år siden ble kvinnen døpt.

- Jeg hadde lenge funnet trøst i bibelen. På en måte fant jeg meg selv i kristendommen. Det gjør godt å vite at noen elsker meg som den jeg er.

Kristendommen har gitt henne en ny følelse av trygghet og håp. Hun legger livet i Guds hender, og stoler på at Hans vilje vil seire.

- Jesu ord i Bergprekenen har lært meg å være sterk og kjempe for mine rettigheter. Jeg er blitt styrket i troen på at jeg skal vinne frem i min sak.

Sitt første møte med Jesus hadde hun kort etter hun først kom til Norge.

- Vi var nettopp flyttet på asylmottak, da jeg ble invitert til en gudstjeneste. Presten sa at han så to personer ved min side. Den ene var Jesus, den andre et lite barn. Det gikk kaldt nedover ryggen på meg. Han snakket om barnet jeg mistet.

Gråt ikke mer

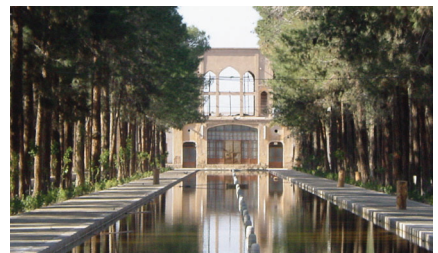
I høst instruerte arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen, i påvente av en lovendring, Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda om å «stille i bero alle saker som gjelder lengeværende barn som har søkt asyl eller opphold på annet grunnlag.»

- Jeg håper at mine bønner nå er hørt. Mitt største ønske er et liv sammen med barna i Norge. Her kan vi ha det trygt sammen, uten frykt. ●

«Gråt ikke mer! Fra sorgens hvilested

Skal det springe roser frem fra det

nakne gulv! Hafez

Hafez' divan

Khwajeh Shams al-Din Muhammad Hafez-e Shirazi (ca. 1320–90) skrev sine dikt for over 600 år siden, men er fortsatt blant Irans mest leste forfattere. Graven i fødebyen Shiraz (bildet) besøkes årlig av flere millioner beundrere. Verkene hans fikk sin første vestlige oversettelse i 1771, da William Jones oversatte et utvalg fra hans «divan» (diktsamling). Goethe hyllet Hafez som en poet uten likemann: «Hafez risset inn ufornektelige sannheter i en eviggyldig poesi.» Poeten Emerson sa det slik: «Han ser for langt; han ser gjennom; slik er den eneste mann jeg ønsker å være med eller være.» Edward Fitzgerald, som oversatte diktsamlingen «Rubaiyat» av Hafez' landsmann Omar Khayyam (1048–1122) leste Hafez på originalspråket, og kalte ham språkets største musiker.

- Nesten alle hjem i Iran har en «divan» (diktsamling) av Hafez, sier den iranske kvinnen. - Den brukes som veiviser i livets store spørsmål. Diktene hans sier at du kan ha mange problemer, men i tillit til Gud skal du til sist finne det du leter etter.

- Hafez snakker mye om kjærlighet?

- Alt jeg vet om kjærlighet har jeg lært av Hafez. Han sier at den største kjærligheten er den du aldri får, ler hun. ●

For hjelpepleier Else-Marie Lyngbø (63) på Elveneset blir årets julefeiring annerledes. Ved bordet vil det bli dekket til en som ikke lenger er der.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Det var i fjor på denne tiden at mannen, Kåre Lyngbø begynte å føle seg dårlig og oppsøkte lege. Provesvarene var urovekkende, og legen kalte ham inn til undersøkelse like over nyttår. Det ble avgjort å legge ham direkte inn på Haukeland. Der ble det konstatert kreft i bukspyttkjertelen, med spredning til leveren. To måneder senere døde han. Else-Marie kan se tilbake på gode år sammen med sin mann, og gleder seg nå over tre voksne sønner og fire barnebarn. Samtidig har dette vært en tung tid.

- Når man har levd sammen et helt liv, blir man nesten som en organisme. På en måte føler jeg meg nå som en halv person.

Ventetid

Etter to uker på sykehuset kom mannen hjem i 14 dager, men måtte hele tiden ned på sykehuset for nye prøver.

- Det gjorde vondt å se hvordan tilstanden gradvis ble verre. Det ble slik at hver gang jeg fulgte ham til sykehuset, regnet jeg med å reise alene hjem igjen.

En tom plass ved b

Kåre ble fort avhengig av hjelp til alle gjøremål. Else-Marie er nattevakt ved et sykehjem, og aktiviserte familien til å være hos mannen når hun skulle på vakt.

- I denne perioden gikk jeg i halv sykemelding. Det føltes godt å være sammen med kollegaene i en sammenheng borte fra den vanskelige situasjonen hjemme. Jeg vet ikke hvordan jeg hadde klart meg gjennom dette uten støtten fra kollegaer og familie.

Håpet

- Barna tok det svært tungt. Han har alltid stilt opp for familien, hjulpet alle. Nå var det han som var syk. Jeg hadde håpet at han kunne bli litt bedre ved vår hjelp.

Men slik skulle det ikke gå. Ikke en

gang legene kunne bidra til å gi ham noe positivt, litt håp. Diagnosen var alvorlig, og det gikk bare en vei med ham.

- Vi hadde lagt alt til rette for at han skulle få dø hjemme. Men tilstanden hans forverret seg så hurtig at det ikke hadde vært riktig å flytte ham hjem.

Familien var samlet hos ham da han døde, snakket til ham og var med ham hele tiden. Han døde stille og fredfullt om formiddagen den 13. mars. Han hadde nettopp fylt 71 år.

Det friske bildet

- Hvordan har du hatt det etterpå?

- Jeg har alltid følt meg som en sterk og ressursrik person som har kunnet snakke om alt. Men jeg innrømmer at det har vært svært tungt, spesielt om

ettermiddagen. Da satte vi oss ofte ned med en kopp kaffe, pratet om løst og fast. Nå er det en tom plass ved bordet.

- Kan du fortsatt snakke med ham?

- Ja, det kan jeg. Men jeg sliter med å få frem det friske bildet av ham. Det har nok ikke gått helt opp for meg ennå at han er borte.

- Nå blir det tomt

- Da han døde, fikk han et rolig uttrykk i ansiktet. Dette gjorde godt å se, samtidig som jeg kjente at nå blir det tomt. Det var vanskelig å gå fra ham etterpå.

Familien samlet seg for en minnestund, der de fikk se ham for en siste gang og ta farvel på en verdig måte. Presten i Birkeland var en god støtte for Else-Marie. Hun er også takknemlig for må-

ordet

ten menigheten har fulgt henne opp.

- Jeg fikk brev fra menigheten, og de kom på døren min med et fint kort og et stearinlys.

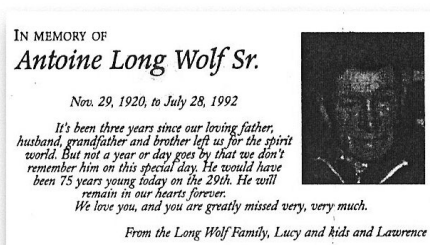
Hun fikk også tilbud om å ta kontakt ved behov. Dette har hun ikke benyttet ennå, men synes det lå om- tanke i den omsorg hun ble vist.

Strå i vinden

- Hvor finner du styrken til å gå videre?

- Da jeg ble klar over at det ville gå denne veien, måtte jeg bare godta det og gå videre. Som et strå i vinden må jeg enten følge vindretningen eller knekke.

Hun fremhever samholdet i fami-

Over: MINNEANNONSER: Den amerikanske avisen Indian Country Today er talerør for amerikanske sioux-indianere. Her står dødsannonserne side om side med minneannonser.

EN GRAV Å GÅ TIL: - Jeg snakker til ham, spøker litt og klapper på ham, sier Else-Marie Lyngbø.

lien og verdien i det å ha et arbeide å gå til. - Noen ganger har jeg tenkt at Gud har sviktet meg. Alt gikk så fort, vi rakk ikke å forberede oss. Samtidig kan man vel aldri bli godt forberedt på slikt. Det var så vondt, og det var ikke noe håp, det gikk bare en vei. Han ønsket selv at det skulle gå fort.

Hun blir stille, ser vekk fra meg.

- Det ble så vanskelig å forholde seg til dette. Jeg følte at det ble satt opp sperrer inne i meg. Vi likte begge å legge planer og se fremover. Nå var det plutselig blitt bare nåtid.

Minneannonser

Mange etterlatte synes det er vanskelig med alle dager som skal feires – dager som man var sammen om før.

- Julen blir nok aldri den samme. Det var da han ble dårlig. Men at familien gleder seg over samværet med hverandre er en god måte å minnes ham på.

-En avdød venn var Lakota-Sioux-indianer. Han fortalte at i deres kultur ble de døde minnet gjennom å markere dagen de døde. I avisen deres står minneannonser side om side med dødsannonser. Hva synes du om en slik skikk?

- Det høres ut som en fin skikk! Når jeg snakker om og minnes min mann, kjenner det som om han ikke er helt borte, men med oss fortsatt.

Fuglesang

- Er du begynt å se fremover igjen?

- Jeg må jo det. Men jeg stopper opp hele tiden.

Else-Marie tar vare på minnet om en snill og omtenkssom mann, med mye liv og en humoristisk og positiv innstilling til livet. Kåre likte å synge, og gledet seg alltid over våren og fuglesangen.

- Kort før han døde husker jeg han tok en sangstrofe på kjøkkenet. Han var da svært dårlig. «Dette var godt å høre,» sa jeg. «Dette var lenge siden!» For det var blitt så stille. ●

SORGLYSBÆRER: Et lys i mørket.

FOTO: KARL DAG BÆRUG

Et enkelt lys med mye mening

Et par måneder etter begravelsen kan sorgen fortsatt være stor selv om hverdagen forlengst har begynt.

AV ELI HEGGDAL

Da kan det for noen være godt å få besøk av en som gjerne vil lytte. En som har med seg et lite lys. I Birkeland menighet får de nærmeste pårørende etter dødsfall tilbud om hjemmebesøk. Mange synes det er godt å se et nytt ansikt og da er det ofte Karl Hugo Grindheim som kommer på besøk.

Medmenneske

Han vet ikke på forhånd hva som har skjedd med den enkelte og det er ikke meningen at han skal vite detaljer. Det viktigste er at han er et medmenneske. Når han står der på trappa, hender det at han gruer seg litt. Kanskje synes de det er dumt at han kommer? Det hender noen bare tar imot lyset, men som regel blir han invitert inn til en prat.

- Er det trist å gå på slike besøk?

- Nei, det jeg har jeg aldri opplevd, sier Karl Hugo. - Folk får lov til å snakke og det virker de glade for.

Sorglysbærer

- Hva slags ballast trenger en?

- Det er mange som kan være sorglysbærer, men litt livserfaring er nok en fordel.

Selv synes han det er godt å være med. Han får noe igjen for dette.

- Så lenge det tenes et lys i dobbel forstand er det fint, sier han stillferdig.

Kan du tenke deg å gå delta i sorgarbeid? Ta i tilfelle kontakt med din menighet for en samtale. De som er med på menighetens sorgarbeid får oppfølging og tilbud om å være med på kurs når det er mulig. ●

Solen går ned

Med den ene hånden styrer jeg en barnetrille fylt opp med gaver, i den andre holder jeg i en liten barnehånd. Lyset fra stjerner over en julepyntet gågate gir gjenskin i min lille datters øyne.

- Se, mannen spiller! sier hun i det vi passerer en gatemusiker. Vi stopper, jeg gir henne en tier hun sjenert legger i gitarkassen.

- Takk, sier mannen, stopper å spille. På andre siden av gaten ser vi en mann som langsomt siger ned langs murveggen. Han ser sliten ut, skitne klær og langt uflidd hår og skjegg. Musikanten går over til ham, setter seg på huk ved mannens side.

- Går det bra? spør han.

- Ikke bry deg, svarer den andre, kanskje mer trett enn sint. Han reiser seg igjen, går over til den andre siden igjen.

- Denne er til deg, sier han til den uflidde mannen.

Kjente toner og ord fyller

tomrommet mellom travle mennesker. Sangen er skrevet av Neil Young, kanadieren med et hjerte av gull. Mange stopper opp, lytter – dette er musikk som snakker til noe dypt inne i oss:

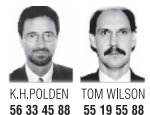
«I've seen the needle and the damage done/a little part of it in everyone/But every junkie's like a settin' sun.» («Jeg har sett sprøytespissen og skaden den gjør/alle har en liten del av det i seg/en rusmisbruker er som solen når den går ned.»

Et kort øyeblikk lyser den narkomane opp, leppene sprekker i et tannløst smil.

-Takk, sier han. ●

Med ønske om en god jul for alle! Kjærlig hilsen Datteren

BERGEN OG OMEGN BEGRAVELSEHJELP

Teatergt. 20, 5010 Bergen
Tlf. 55 21 44 50
Mobil 917 51 700

- DØGNVAKT
- PARKERING
- BLOMSTER
- MONUMENTER

Solstrands Begravelsesbyrå

Herman Fossgt. 11, 5007 Bergen

Telefon 55 55 16 16 hele døgnet

E-post: post@solstrands.no

Vår erfaring - din trygghet

Hvordan har du det EGENTLIG?

Krisetelefon
815 33 300

E-posttjeneste
www.kirkens-sos.no

ET MENNESKE Å PRATE MED
NÅR LIVET ER SOM VERST

Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.

E-post:
sylvi@fanaposten.no

Synspunkter på bladet?

Redaksjonen vil invitere til debatt, kommentarer og innspill angående artikler og annet stoff som kommer på trykk i bladet. Vi trykker gjerne både korte leserbrev og, etter avtale, lengre kronikker. Ta kontakt på telefon 55 23 25 47, e-post: post@dragefjellet.no for ytterligere informasjon.

NMS U-leirer vinter/vår 2007

Januar 12.-14. leirleder. Alværa	Mars 23.-25. PrePalmeLeir, 4.-7. klasse, Kvamseter
Februar 23.-25. aktivitetsleir, 5.-7. klasse. Alværa	April 5.-9. Famileleir NMS og NMS U, Kvamseter
26.-28. vinterleir, 2.-5. klasse. Alværa	
23.-26. EnerSki. 8. kl. - 3. kl. videreg., Kvamseter	For påmelding kontakt NMS U Bjørgvin på 55 54 68 60, e-post buabgn@nms.no eller via www.nmsu.no
Mars 16.-18. SMS-leir, 8. kl. - 3. kl. videreg., Kvamseter	

Dahls Begravelsesbyrå

ETABLERT 1933

har som familiebyrå levert sine tjenester i mer enn 60 år i Fana og hele StorBergen.

Byrået har gjennom årene opparbeidet en bransjekunnskap som bidrar til en verdighet og stil som de som trenger oss vet å verdsette. Dette gjør vi på de pårørendes premisser, enten man vil at vi skal gjøre alt, eller man vil ha råd og delta selv i forberedelsene til gravferden.

TLF. 55 13 15 00

HELE DØGNET

APELTUNVEGEN 1, 5222 NESTTUN

STOR PARKERINGSPLASS

VI KOMMER OGSÅ TIL HJEMMEKONFERANSE

DAG / KVELD

Disponent Kjell Rein Dahl privat 55 10 25 95

Husk på dåpsbarna!

Gode bøker og
god musikk får du hos

Vetrlidsallmenningen 1

tlf. 55 31 79 63 post@vestbok.no

www.vestbok.no

Velkommen til

- en bank å stole på

tlf. 55 91 98 00

www.fanasparebank.no

Hvem-hva-hvor i Birkeland menighet

Birkeland menighetskontor er åpent etter avtale.

Besøksadr: Hardangerv. 5b, Nesttun
Telefon 55 36 22 80
Postadresse: Postboks 152,
Nesttun 5852 Bergen.
Epost:birkeland.menighet@bkf.no
Telefaks 55 36 22 99

Fana kirkegårdsdistrikt
Telefon..... 55 30 81 45 (kl. 10-12)

Gave til menigheten?
Bankgirokonto3411.18.00822

Menighetshuset:
Best. av lokaler 55 36 22 80

Sokneprest:
Ivar Braut 55 36 22 82
..... ivar.braut@bkf.no

Kapellan:
Eiel Holten 55 36 22 83

Vikarprest
Leidulf Øy55 36 22 84

Menighetskonsulent:
Eli Heggdal..... 55 59 71 84
..... eli.heggdal@bkf.no

Diakon:
Tone Totland..... 55 36 22 85
..... tone.totland@bkf.no

Kateket:
Ingunn Myklebust 55 36 22 87
..... ingunn.myklebust@bkf.no

Kantor:
Eli Johanne Rønnekleiv .. 55 36 22 86

Kirketjener:
Margrete Andreassen 55 36 22 84
..... margrete.andreassen@bkf.no

Menighetsrådsleder:
Brikt Bovim 55 91 33 37

Barne og ungdomsarbeid:
Barnas kirkegang/søndagssk:Kontakt
Grethe-Kristin L. Eckhoff 55 10 10 55

Fredagsklubben (f.o.m. 5 klasse):
Tor Magne Madland 55 10 04 72

KRIK- Fana
Anders Rotevatn 48297010

Bobla Tensing
Kristine Jønsson 98 85 49 06

Birkeland I. KFUK-speidere:
Lise Strøm Nilssen 55 10 06 14

1.Øvsttun speidergruppe NSF:
Tone Selenius 55 10 26 33

Birkeland barnekor
Eli Johanne Rønnekleiv .. 55 36 22 86

Nesttun bedehus
Søndagsskole, bedehuset
Marit Iren T. Hansen 55 13 62 75

Chiru (Yngstes):
Paul Rødstøl 55 13 96 18

YA: Irene Haugstvedt 55 10 43 82

Ungdomsforeningen
Trygve Hansen 55 316275

Koret «Godt nytt»
Paul Rødstøl 55 13 96 18

«Menighetsplanting» i Sædalen

AV IVAR BRAUT

Det er all mulig grunn til å skryte over ivrige folk i Sædalen som har tatt fatt i utfordringene fra et utbyggingsområde med snart 10 000 innbyggere om vi trekker grensene romslig.

En frivillig og ulønnet komité har jobbet siden sist vår, og mye spirer fram, særlig i tilbud for barn. Fra Birkeland menighet har det fra første stund vært gitt støtte til nyplantingen. Her bør det komme et selvstendig menighetsarbeid som selv legger opp arbeidet på en måte som fanger blant befolkningen.

Menighetsarbeidet i Sædalen er selvfølgelig et arbeid innen Den norske kirke. Grensene for Slettebakken og Birkeland kommer nok enda noen år til å gå der de går nå. Det haster ikke med formelle endringer som alltid tar tid. Dåp og konfirmasjon blir skrevet inn i kirkebøkene der en formelt hører til. Det viktigste er at nytt liv vokser fram, så finner vi alltid veier for å organisere på en tjenlig måte. Noen år fram er kanskje Sædalen et eget sokn med eget menighetsråd, men det er ikke det sentrale.

Men det må jo skapes et navn – en merkevare – for hva dette er, og da er det etter mitt syn mest naturlig allerede nå å kalle seg Sædalen menighet, Den norske kirke. Dermed er det også helt naturlig at noen etterhvert vil bære barna til dåp i Sædalen menighet, og så føres barnet inn i kirkeboken for Slettebakken hvis adressen er Kattuglebrotet og Birkeland hvis adressen er Bakkedalen. Og når de som

går i barnehagen nå blir konfirmanter om noen år, ja, da bør de være konfirmanter i Sædalen menighet.

Jeg tror også det bør arbeides målbevisst med å finne et tjenlig gudstjenesterom, og noe lenger fram kan det bygges kirke. Tomt finnes, og der det finnes vilje, finnes vei. Jeg er sikker på at Bergen kommune er en velvillig samarbeidspartner.

Nå ønsker vi entusiastene i Sædalen lykke til – og vi ber selvsagt om at vår himmelske Far fortsetter å drysse ned fantasi og pågangsmot, spesielt over Sædalen. ●

SPAREBØSSER – LOMMEBØKER

NESTTUNVEIEN 101 A –
P.O. BOX 50 NESTTUN – 5852 BERGEN
TELEFON 55 13 55 55 – TELEFAKS 55 13 70 10

Stor utstilling
Katalog sendes.
Sjekk prisene!
Navnetilføyer.

EIKNER
NATURSTEIN
Ulsmågv. 27
Tlf. 55 98 70 00
www.eikner.no

Kommentar

Samdals begravelsesbyrå

Ved J. Teigland, Jonsvollsgt. 1

Tlf. 55 90 19 80

Telefoner hele døgnet.
Kommer også hjem for samtale.

«Fem på Rimi»

Trenger Sædalen et eget menighetsarbeid?

Lars Lindberg jr (25), Sædalsvingene

■ Jeg er ikke kristen, men er medlem i statskirken og går i begravelser. Det er vel

det nærmeste jeg kommer kirken. Det betyr altså ingenting for meg, men jeg har heller ikke noe mot det.

Sigrunn Eliassen (34) og Magnus (8), Nedre Nattland

■ Vi har ikke noen tilknytning til kirken, så det er ikke aktuelt for oss.

Vigdis Koldal (57), Helldalssåta

■ Ja, det tror jeg. Det er så mange nyetablerte og småbarnsfamilier. Selv går jeg ikke

så ofte i kirken. De gangene jeg gjør det, går jeg i Birkeland.

Gry Sælen (32), Helldalssåta

■ For meg personlig er det ikke aktuelt. Men for området er det positivt med alle samlende aktiviteter.

Håkon Riise (37) og Nirina (10), Emma (4 1/2) og Tilda (2), Helldalssåta

■ Ja. Området er i stadig utvikling og med ny bebyggelse, så det er sikkert

behov for det. Med så mange flere folk er det sikkert ikke kapasitet i Birkeland.

Over til Sædalen

Gudstjenester

I desember blir det gudstjeneste i gymsalen på Nattland skole. Et nytt menighetsarbeid tar form i Sædalen.

AV ASTRID DALEHAUG
NORHEIM

Kapellan Leidulf Øy

På ettermiddagen 2. søndag i advent blir det for første gang på mange år gudstjeneste i Sædalen.

Bak det nystartede menighetsarbeidet står Slettebakken og Birke-land menigheter. En gruppe fra de to menighetene har siden i vår planlagt et nytt menighetsarbeid i det omfattende utbyggingsområdet på Nedre Nattland, i Sædalen og omegn. Den første aktiviteten i det nystartede menighetsarbeidet, er Sædalen barnegospel og Knøttemusikken som over hver mandag ettermiddag i Rambjøra barnehage på Nedre Nattland.

Åndelig pustehull

Tre kvelder i høst har det vært «Møtestedet» for voksne, et åndelig pustehull med andakt, mat og samtale. Nå begynner månedlige gudstjenester, og det er planlagt både menighetsweekend, samlivskurs og smågrupper.

- Hvem kan delta på disse aktivitetene?

- Alle som har lyst og interesse av å være med, er velkommen, sier kapellan Leidulf Øy.

Foreløpig blir arbeidet drevet på frivillig basis. Bjørgvin bispedømme har signalisert at det allerede til sommeren kan komme økonomisk støtte tilsvarende en stilling til arbeidet i Sædalen og omegn. ●

Se også kommentaren på side 13!

Synger av

«Oooppover, høyere» lyder det energisk fra en engasjert barnegospel i Sædalen.

AV ASTRID DALEHAUG NORHEIM

De rundt 40 barna trenger knapt se på dirigentene Margrethe Øy og Endre Fehn, denne slageren var den første de lærte etter at koret startet i begynnelsen av september.

Iløpet av høsten har det vært mellom 40 og 60 barn på barnegospel i Rambjøra barnehage mandag ettermiddag. I november opptredte koret for første gang på menighetens dag i Slettebakken.

Nå har de begynt å øve til adventsguds-

dalen

full hals

Åsmund og Vilde er solister i barnegospel, under ledelse av Endre Fehn.

- Det er kjempegøy, sier Åsmund.

ALLE FOTO: ASTRID DALEHAUG NORHEIM

Etter at øvelsene er over, samles barnegospel, knøttemusikken og foreldre i avslutningssangen «Takk for den dagen som jeg har fått».

teneste på Nattland skole i desember.
- Hvem vil synge solo? spør dirigent

Margrethe. Flere hender fyker i været og Margrethe plukker ut en ny stemme til julesangen «En stjerne skinner i natt».

Langs veggen og i døråpningen lytter stolte foreldre på de små sangstjernene. Åsmund (7 1/2) var en av de første solostjernene.

- Det er kjempegøy å synge, forteller han.

I naborommet sitter 20 barn i en ring mellom mamma eller pappas bein. De aller minst opp til tre år leker med sanger og lyder på Knøttemusikken under engasjert ledelse av Ingrid Trætteberg.

Til slutt samles begge korene og alle foreldrene i takkesang for dagen som snart er omme. ●

Gudstjenester

Første gudstjeneste for menighetsarbeidet i Sædalen blir 10. desember kl 1600 på Nattland skole. Da blir det adventgudstjeneste og Sædalen barnegospel vil bli med og synge for oss. Til våren blir det gudstjeneste en gang i måneden kl 1100 på Nattland skole. Hovedtema er «Jesus møter mennesker». Vårens gudstjenester:

- 14. januar Tema: Berørt
- 11. februar Tema: Hvem er god nok?
- 11. mars Tema: Stor nok til å tjene
- 15. april Vi blir med på familie-gudstjeneste i Birkeland.
- 13. mai Tema: Pinlig raushet
- 10. juni Tema: Sett og hørt ●

Menighetsweekend

27.-28. januar blir det menighetsweekend på Fjelly på Sotra. Her blir det blant annet lek i gymsal, refleksløype i vinternatten, familiekor, god mat, kveldsandakt og gudstjeneste. For påmelding, kontakt Leidulf Øy 489 91 909 - leoy@bkf.no ●

Det skjer mer...

Barnegospel (fra ca 4 år) og Knøttemusikken (ca 1-3 år) øver hver mandag 1715 - 1800 i Rambjørn barnehage på Nedre Nattland

- Julegrøt: mandag 4. des arrangerer vi julegrøt for barn og foreldre fra 1800 til ca 1845. Kr 20 per pers.
- Cellegrupper: Her kan du bli i et mindre fellesskap.
- Samlivskurs: Lørdag 13. - søndag 14. arrangerer vi samlivskurset PREP. ●

Sammen

Å skape en menighet er noe vi gjør sammen. Ønsker du å ha en oppgave eller to er mulighetene mange. Her er noen eksempler: Gudstjenestene: Pynting, musikk, kirkekaffi, lyd, videoprosjektor, tekstlesing osv. Barnegospel: voksenleder i koret, være med i styret, praktiske oppgaver som være med å drifte hjemmesiden. ●

Prest Leidulf

Leidulf Øy vil være prest på gudstjenestene i Sædalen. Han er bosatt i området og arbeider som prest i Birkeland kirke.

Det er en egen hjemmeside for menighetsarbeidet i Sædalen: www.sedalenmenighet.no Her kan du følge med på og få informasjon om det som skjer.

Ellers kan dere ta kontakt med Leidulf Øy på 489 91 909 - leoy@bkf.no ●

døpte

- 29.10. Ane Haugen Aasen
05.11. Emma Greve Olsvik
05.11. Ida Bergtun
12.11. Tobias Hopland
Jakobsen
12.11. Henrik Kolsrud Stien
12.11. Eirik Ljones-Sundfjord
12.11. Helene Sem Haukeland
12.11. Elise de Fine Olsen
12.11. Mathias Aasen Nordeide

vigde

- 04.11. Kari Færevaa og
Henry Myrdal

døde

- Klara Bolstad
Ruth Monsen
Unni Ingrid Rødbotten
Klara Lillevedt
Ruth Helda
Anne Britt Birkeland
Arnlfjot Øvsthus
Gjertrud Bergersen
Håkon Birger Hjørnevik

gudstjenester

1. søndag i advent, 3. desember

- 11.00 Familiegudstjeneste v. Leidulf Øy. Utdeling av fireårsbok. Takoffer: menighetsarbeidet
Matt 21,1-9 Jes 62,10-12; Rom 13,11-14

2. søndag i advent, 10. des

- 11.00 Gudstjeneste v. Ivar Braut. Nattverd. Takoffer: Misjonsprosjektet.
Matt 24,1-14. Mal 3,17-4,2a; Rom 15,4-7
19.00 Lysmesse der speidere deltar aktivt og der alle er invitert til felles opplevelse.

3. søndag i advent, 17. des

- 11.00 Gudstjeneste v. Leidulf Øy. Nattverd. Takoffer: menighetsarbeidet.
Matt 11,2-10 Jes 35,3-10; 1 Kor 4,1-5

Julaften, 24. desember

- Gudstjenester v. Eiel Holten til flg. tider:
13.00 Familiegudstjeneste. Takoffer: Diakoniarbeidet i menigheten.

- 14.30 Familiegudstjeneste. Takoffer: Kirkens nødhjelp
16.00 Gudstjeneste. Takoffer: Diakoniarbeidet i menigheten. Luk 2,1-14 Mi 5,1-4a
23.30 Julenattsmesse ved Ivar Braut. Luk 2,1-20 Jer 23,5-6; 1 Joh 1,1-3

Juledag, 25. desember (merk tiden)

- 12.00 Høytidsgudstjeneste v. Ivar Braut. Nattverd. Takoffer: Sjømannskirken. Joh 1,1-5[6-8]9-14 Jes 9,2-3.6-7; Hebr 1,1-5a

Andre juledag (Stefanusdagen), 26. desember

- 11.00 Gudstjeneste v. Leidulf Øy. Dâp. Takoffer til menighetsarbeidet. Apg 6,8-15 Jer 1,17-19; Matt 10,17-22.

Søndag 31. desember

- Vi viser til gudstjeneste i Skjold kirke kl.11.

Nyttårsdag (Jesu navnedag), 1. januar

- 11.00 Gudstjeneste v. Leidulf Øy. Nattverd. Luk 2,21 Jes 43,1-3a; Apg 4,8-12

Kristi åpenbaringsdag, 7. januar

- 11.00 Gudstjeneste i misjonens tegn v. Ivar Braut. Dâp. Matt 2,1-12 Jes 60,1-6; Ef 3,1-6

1. s. e. Kr. âp.dag, 14. januar

- 11.00 Gudstjeneste v. Ivar Braut. Nattverd. Luk 3,15-17.21-22 Jes 42,1-4; Kol 1,15-20

2. s. e. Kr. âp.dag, 21. januar

- 11.00 Familiegudstjeneste v. Eiel Holten. Dâp. Joh 2,1-11 2 Mos 33,18-23; Tit 2,11-14

Vingårdssøndagen, 28. januar

- 11.00 Gudstj. v. Ivar Braut. Nattverd. Matt 20,1-16 Jer 9,23-24; 1 Kor 9,24-27

Såmannssøndagen, 4. februar

- 11.00 Gudstjeneste v. Eiel Holten. Dâp. Luk 8,4-15 Jes 55,10-11; 1 Kor 1,20-25

Kristi forklaresesdag, 11. feb

- 11.00 Gudstjeneste v. Ivar Braut m nattverd. Matt 17,1-9 2 Mos 34,27-35; Åp 1,9-18

Gudstjenester i julen

Julaften

Julaften har vi tre gudstjenester: Kl.13 og 14.30 der vi særlig har barna og familiene som målgruppe, mens kl.16 er en noe mer voksne julaftengudstjeneste. Kom gjerne på den første der det pleier å være noen få plasser til overs.

Julenatt

Julenatt er det virkelig natt i kirken! Vi begynner kl.23.30 og det varer en time. Det må oppleves hvordan lyset etterhvert fyller hele kirken, og musikken og tekstene gjør julenatt til noe mange bare må ha med seg.

Juledag

Høytidsgudstjenesten på juledag begynner en time senere enn vanlig, nemlig kl.12. Her synger vi de store julesalmene og hører de kjente tekstene fra julebudskapet. Prologen i Johannes kap.1 er pretekst. – Det er naturlig nok noe dypt å få med seg ved å gå i kirke julenatt og/eller juledag.

2. juledag

2.juledag er en annerledes juledag. Fargen skifter fra hvitt til rødt. Kom og opplev hvorfor.

Nyttårsdag 2007:

Gudstjeneste med nattverd som start på det nye året kl.11.

Se hva som skjer

- 30.november til 12.desember: 17 julevandringar i kirken for barn i førskolealder!
- Barnehagegudstjeneste i kirken torsdag 14.desember kl.10.30, og alle er velkommen til å være med, også om en ikke har barn i barnehage.
- Adventsfrokost: Søndags-skolen inviterer til adventsfrokost på menighetshuset andre søndag i advent: Søndag 10.desember kl.10.30.

Kr.50 pr.familie og ta med litt pålegg! På frokosten blir også rollene til julespillet på festen 6.januar delt ut.

- Lysmesse søndag 10.desember kl.19.00: Dette er stemning og tradisjon og dypt innhold. Lysmessen har de store perspektivene med seg helt tilbake til skapelsen. Speidergruppene er sentrale både i prosessjoner og liturgi. Både de yngste og eldste speiderne er aktive.

- Korall med konsert Når det er advent, blir det konsert med Korall med utgangspunkt i Kringelbotn. I år er datoen tirsdag 12. desember kl.20

- Barnas julekonserter Søndag 17.desember kl.16.00 og 17.30 blir det mye folk og mange aktører. Kor og korps og enda mye mer blir med når barn gir til beste julesanger og julemusikk. Her satser vi på lokale innslag, og det gjør alltid inntrykk.

- Vi synger julen inn onsdag 20.desember kl.20.30 Kantoriet med gjester inviterer til en musikalsk forberedelse på julehøytiden. Det pleier å være så stemningsfullt at det bør snø lett når vi kommer ut av kirken.

- Skolegudstjenester: Siste uken før jul går det i ett med skolegudstjenester fra 18.-21.des. Skolene gjør en fin innsats i å forberede sanger og diverse elevinnslag. Dette er viktige markeringer av julen som kristen høytid der skolene naturlig kommer til sin lokale kirke.

- Julefest for alle aldre i menighetshuset lørdag 6.januar kl.16 med julespill og mye glede!

- Første bibeltime etter nyttår blir tirsdag 30. januar kl.19.30. Tema: Som himmelen er høyere enn jorden, tekst fra Jesaja 55. Innledning ved ungdomsprest Anne Marthe Ulvik.